NTNU **S-sak 8/15**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
27.04.2015
Saksansvarlig: Ida Munkeby
Saksbehandler: Per Eivind Kjøl
Arkiv: 2015/7033

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Fusjon: Sammensetning av styret ved det nye NTNU

Tilråding

1. Det velges et nytt styre for den fusjonerte institusjonen for perioden1.1.2016 – 1.8.2019.
2. Styret sammensettes slik: 4 eksterne inkl. styreleder, 5 tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger, inkl. 1 midlertidig tilsatt, 3 studenter og 1 representant for teknisk-administrativt personale.
3. I valgkretsen tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger skal 4 representanter, inkl. representanten for midlertidig tilsatte, komme fra HiST/NTNU. Én representant skal være tilsatt ved de nåværende høgskolene i Gjøvik eller Ålesund
4. I valgkretsen studenter skal to representanter være registrert ved HiST eller NTNU og én ved høgskolene i Gjøvik eller Ålesund
5. Det gjennomføres preferansevalg med vekting av avgitte stemmer innen hver valgkrets
6. Rektor ved NTNU oppnevner i samråd med Styringsgruppa for fusjonen et valgstyre bestående av valgansvarlig leder ved hver av dagens institusjoner og 2 representanter for arbeidstakerorganisasjonene etter forslag fra organisasjonene.
7. Rektor ved NTNU oppnevner i samråd med Styringsgruppa en felles valgkomite bestående av lederne av institusjonenes valgkomiteer.
8. NTNUs reglement med nødvendige tilpasninger i lys av styrets vedtak legges til grunn for gjennomføring av valget
9. Det opprettes et valgsekretariat ved NTNU som bistår valgstyret og valgkomiteen i gjennomføring
10. Valget kunngjøres i begynnelsen av september, og valgresultatet skal foreligge ved månedsskiftet oktober/november

---

Bakgrunn

Styringsgruppa for fusjonsprosjektet behandlet styresammensetningen i sitt møte 15.4. i år og anbefaler at

> *«Det skal velges nytt styre for NTNU for perioden 01.01.2016 til 01.08.2019. Det forutsettes et styre på 13 medlemmer. Studentene og de vitenskapelig ansatte gis en representant hver i tillegg til dagens ordning. Saken drøftes videre i Styringsgruppas møte*

04.05.2015. Det tas sikte på behandling av et omforent forslag i alle institusjonsstyrene i mai 2015.

Fusjonen mellom NTNU, HiST, HiG og HiÅ er de facto en virksomhetsoverdragelse. Det innebærer at dagens NTNU kan beholde sine styringsordninger med bl.a. ekstern styreleder og tilsatt rektor. Det åpner også for at dagens NTNU-styre formelt kan sitte ut sin funksjonsperiode.

Dagens NTNU har i tråd med § 9-3 i universitets- og høyskoleloven 11 medlemmer: 4 eksterne representanter inkl. styreleder, 4 tilsatte i undervisnings- og forskerstilling, hvorav en midlertidig tilsatt, 2 studenter og 1 representant for teknisk-administrativt personale.
Et styre i tråd med styringsgruppens anbefaling gir denne sammensetningen: 4 eksterne inkl. styreleder, 5 vitenskapelige tilsatte, inkl. 1 midlertidig tilsatt, 3 studenter og 1 representant for teknisk-administrativt personale.

Selv om vi må forholde oss til en formell og juridisk ramme, er det rom for å ta politiske hensyn og dermed åpner det seg flere valgmuligheter. Et universitetsstyre kan selv beslutte en annen styresammensetning gjennom kvalifisert flertall. Likeledes kan et styre på samme måte fastsette at eksterne medlemmer skal ha flertall. Styret selv fastsetter nærmere regler for selve valgene (av interne medlemmer).

Formelle føringer

Foruten styringsgruppas anbefaling legger lovverk og allmenn forståelse rammer for styrets sammensetning:

- Universitets- og høgskoleloven opererer med fire grupper som defineres som valgkretser: eksterne, ansatte i undervisnings- og forskerstilling, studenter og teknisk- administrativt personale. Dersom midlertidig tilsatte i faglige stillinger utgjør mer enn 25 %, skal disse velge ett av medlemmene i gruppen ansatte i forsknings- og undervisningsstilling.
- Et bærende prinsipp er at valgkretser omfatter alle ansatte eller studenter ved institusjonen
- Ut fra demokratiske hensyn er alle ansatte og studenter ved det nye NTNU både valgbare og har stemmerett med de begrensninger som følger av et valgreglement
- Uten at det er eksplisitt nevnt i loven, forutsettes det at styret er et kollektivt organ der alle medlemmene har det samme ansvaret for å treffe beslutninger til beste for institusjonen samlet sett og at de ikke representerer partsinteresser. (Meld. St. 18 2014-2015 s. 65.)
- Ved sammensetningen må en ta hensyn til bestemmelsene som ligger i likestillingsloven med forskrift. Begge kjønn skal være representert når gruppen det skal velges til, er 2 eller 3, og de skal være likt representert når det skal velges 4 medlemmer

Anbefalingen fra styringsgruppa vil i en «normalsituasjon» kreve et styrevedtak støttet av et kvalifisert flertall. Loven åpner imidlertid for at KD «i særlige tilfeller [kan] fastsette en annen styresammensetning eller styreordning…». Vi er inne i en fusjonsprosess med fire selvstendige institusjoner med hver sine styrer. I dette tilfellet må saken legges fram for departementet. Det vil styrke samarbeidet og lette fusjonsarbeidet dersom høgskolene og NTNU står samlet bak en løsning.

Eksempler på annen styresammensetning i forbindelse med fusjoner

KD har ved tilsvarende fusjoner, jf. fusjonen av mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Finnmark og høgskolene i Buskerud og Vestfold, benyttet sin fullmakt til å fastsette andre styresammensetning enn alternativene som er beskrevet i loven.

I Tromsøs valgreglement (§ 2.3) la man inn følgende paragraf om sammensetning av styret:

> *«Begge institusjoner skal være representert i gruppene for fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling og student. For stillingsgruppene teknisk/administrativt tilsatte og midlertidig tilsatte i vitenskapelig stilling (stipendiater og post doc) skal vara gå til tilsatt fra den institusjon som ikke har det faste medlemmet.»*

I Buskerud-Vestfolds valgreglement (§28) heter det at:

> *«Ved første valg i den nye institusjonen skal begge de tidligere høgskolene være representert i høgskolens styre. Minst én av representantene for undervisnings- og vitenskapelig stilling i styret skal komme fra hver av de tidligere høgskolene. Det skal velges én studentrepresentant fra hver av de tidligere høgskolene til styret.»*

Alternative sammensetninger

Styringsgruppas anbefaling åpner for ulike løsninger. Disse må utdypes for å komme fram en entydig sammensetning som gjør det mulig å gjennomføre et valg uten tolkningsproblemer.

Dette gjelder først og fremst valg fra valgkretsen ansatte i undervisnings- og forskerstilling og studenter, og ikke valgkretser som velger én representant med vara; midlertidig tilsatte i faglige stillinger og teknisk-administrativt tilsatte.

Her beskrives to ordninger som vurderes som mest aktuelle for å velge representanter fra valgkretsene 'fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling' og valg av 'studenter'.

1. Det gjennomføres et ordinært valg i de to valgkretsene. Kandidater med høyest stemmetall anses valgt uavhengig arbeidssted med de justeringer som følger av likestillingslov

2. Det gjennomføres et ordinært valg i de to valgkretsene som over. Den kandidaten innenfor valgkretsen som er tilsatt ved høgskolene i Gjøvik eller Ålesund med høyest stemmetall, blir medlem av styret. På grunn av lokalisering i samme by og størrelse er det naturlig at NTNU og Høgskolen i Sør-Trøndelag ses under ett i dette alternativet.

Vurdering av alternativene

En utvidelse til 13 medlemmer vil i seg selv gi styret en bredere kompetanse i en omfattende og komplisert fusjonsprosess og styrke ansatte og studenters innflytelse. Som tidligere nevnt, må en forutsette at styrerepresentantene har et kollektivt ansvar for å ivareta disse oppgavene til beste for institusjonen og at de dermed ikke representerer partsinteresser. En ordning med et valg uten bestemte føringer er best i samsvar med det demokratiske grunnprinsipp og vil hindre at en kvotert representant enten blir definert som eller selv oppfatter seg som parts-representant.

I begrunnelsen for fusjonen ble det lagt stor vekt på verdien av tettere samarbeid med høyteknologiske og internasjonalt orienterte regionale næringsklynger. Denne relasjonen øker muligheten for å skape en sammenhengende verdikjede mellom utdanning, forskning og

innovasjon. Både næringsliv og politiske myndigheter forventer at dette samarbeidet bygges ut. Av den grunn bør en vurdere om utvidelsen av styret skal benyttes til å øke innsikten om den nye institusjonens regionale oppgaver.

En mulig slutning av resonnementet i avsnittet over, er at en kandidat tilsatt ved høgskolene i Gjøvik eller campus Ålesund sikres én plass i styret. Det vil øke styrets legitimitet og lette fusjonsarbeidet. Ut fra størrelsen er det rimelig at tilsatte i Trondheimsmiljøet skal ha 4 representanter, inkl. representanten for de midlertidig tilsatte.

Planlegging og gjennomføring av valget

Styringsgruppa anbefaler at nytt styre skal være på plass til november. Årsaken er at det nye styret da kan konstituere seg i november og ha mulighet til å fatte en prinsipielle vedtak vedrørende den nye institusjonen før nyttår. For å makte dette bør valgstyre, valgkomite og valgsekretariat være avklart før sommeren slik at planlegging og gjennomføring av valg kan starte ved månedsskiftet august-september. Det er derfor behov for å avklare hvilket valgreglement som skal legges til grunn og hvilke særlige regler man ønsker for den første valgperioden.

Det er store likhetstrekk mellom valgreglementene. Det skyldes at de er basert på samme lov og retningslinjer fra departementet. F.eks. er tidsplanen for gjennomføring av valg den samme. Det betyr at valg skal kunngjøres seks uker før og at kandidatene skal være klare tre uker før valget.

Den viktigste forskjellen er knyttet til *valgform*. Ved NTNU og HiST brukes elektronisk urnevalg ved styrevalg. Ved NTNU og HiST er det summen av kandidatenes vektede stemmer som avgjør *valgresultatet*; kandidat som er rangert som førstevalg deles med 1, andrevalg med 3, tredjevalg med 5 osv. Ved HiG brukes en mer komplisert modell med omfordeling av stemmer dersom ingen kandidat oppnår mer enn halvparten av første-stemmene.

Det elektroniske valgsystemet ved NTNU og HiST brukes også til *kontroll av manntall*. Velgerne må selv kontrollere at de er riktig oppført i manntallet innen klagefristen. Stemmerett og valgbarhet kan dermed avklares på forhånd, i god tid før valget. Elektronisk valg som ved HiST og NTNU forenkler valgoppgjøret vesentlig ved at man slipper manuell opptelling av stemmer og resultatet er klart umiddelbart. Behovet for å forhåndsstemme bortfaller, da man kan stemme hvor som helst så lenge man har tilgang til internett. Alle ansatte får tilgang til valgapplikasjonen via Feide.

Elektronisk valg har åpenbare fordeler når det skal gjennomføres valg ved en stor flercampusinstitusjon. Og kombinasjonen elektronisk valg og et enkelt valgoppgjør er nødvendig når valgresultatet må foreligge så snart som mulig etter siste valgdag.

Det er også ulik praksis mht. sammensetning av valgstyre og valgkomite. Ved høgskolene er alle velgergrupper, inkludert studentene, representert i *valgstyre og valgkomite/ nominasjons-komite*:

- Ettersom valgkomiteen skal få fram kandidater til valget, er det viktig at de respektive tilsattegruppene er representert. For valgkomiteens arbeid er også lokal forankring avgjørende. Det er dessuten viktig at arbeidet koordineres og at samme informasjon gjøres tilgjengelig for alle. Dette kan gjøres ved å opprette lokale valgkomiteer og at lederne for institusjonenes valgkomiteer utgjør en felles valgkomite

- Valgstyret har en helt annen funksjon med institusjonelt ansvar for gjennomføring av et lovlig valg. I forbindelse med fusjonen er det viktig å sørge for en god institusjonell forankring. Det kan en oppnå ved å sikre ved at alle campusene er representert i valgstyret med ansvarlig leder og i valgkomiteen. For å videreføre ordningen med representasjon fra arbeidstakerorganisasjonene, bør valgstyret utvides til 6 medlemmer.

NTNU har gode erfaringer med å opprette et valgsekretariat som valgstyre og –komite i gjennomføringen av valg.